

HELP NOW POLAND

hub

МАРШРУТ ПАЦІЄНТА ДЛЯ ОТРИМАННЯ ЛІКУВАННЯ (АРТ, ЗПТ, ЛІКУВАННЯ ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ, ТУБЕРКУЛЬОЗУ) У ПОЛЬЩІ

Публікацію підготовлено проектом «Help Now Hub, Emergency Response» в рамках Регіонального проекту «SoS_project 2.0», на чолі з Альянсом громадського здоров'я за фінансової підтримки Глобального фонду

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ:

АРВ ПРЕПАРАТИ – антиретровірусні препарати

АРТ – антиретровірусна терапія

ВГ – вірусний гепатит

ВГВ – вірус гепатиту В

ВГС – вірус гепатиту С

ЗОЗ – заклад охорони здоров'я

ЗПТ – замісна підтримувальна терапія або

ПТАО - підтримувальна терапія агоністами опіоїдів

ТБ – туберкульоз

ЦГЗ - центр громадського здоров'я

ВООЗ - Всесвітня Організація Охорони Здоров'я

Цільова аудиторія цієї інформації: люди, які отримують та потребують ан-тиретровірусної терапії (АРТ), замісної підтримувальної терапії (ЗПТ, ПТАО), противірусного лікування вірусних гепатитів (ВГ), лікування туберкульозу (ТБ), та які вимушено, через війну, змінили/змінюють місце свого перебування.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Документ описує шлях людини від моменту прийняття рішення виїхати з України через війну або з моменту здійснення перших кроків щодо виїзду та до моменту отримання необхідної медичної допомоги в Польщі.

Він охоплює:

- Законодавчі аспекти;
- Соціальні аспекти;
- Медичні аспекти.

Документ також містить корисні посилання на інформаційні ресурси.

Мета – покроковий розгляд дій, які важливо рекомендувати українцям, що вимушено змінили/змінюють місце свого перебування через агресію росії, та які шукають у Польщі доступу до медичної допомоги, якої вони потребують.

ПІДГОТОВКА ДО ПЕРЕМІЩЕННЯ ПО ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ ТА ВИЇЗДУ ЗА ЇЇ МЕЖІ:

- Якщо у вас є можливість відвідати заклад охорони здоров'я (ЗОЗ) за місцем проживання, радимо вам **заздалегідь відвідати свого лікуючого лікаря**, не чекаючи, поки необхідні ліки закінчаться або їх залишиться мало (на кілька днів). Отримайте індивідуальний запас препаратів/лікарських засобів для забезпечення безперервного лікування на максимально можливий термін та візьміть стандартну довідку/виписку з медичної документації.
- Якщо у вас немає можливості відвідати ЗОЗ або отримати препарати/лікарські засоби за місцем проживання, слід **звернутися за допомогою до іншого найближчого закладу охорони здоров'я** на шляху вашого переміщення по Україні, або за місцем вашого тимчасового перебування в будь-якому регіоні країни. Ви можете отримати АРВ препарати у будь-якому працюючому пункті видачі АРТ в Україні, незалежно від місця вашої реєстрації, попереднього місця проживання та попереднього місця отримання медичних послуг у зв'язку з ВІЛ-інфекцією.
- Важливо не забути **взяти в дорогу з собою весь свій індивідуальний запас необхідних препаратів/лікарських засобів** (АРТ, ЗПТ (ПТАО)), протитуберкульозних та інших препаратів, переривання лікування якими не рекомендоване лікарем) у первинному пакуванні та мати при собі медичні виписки/заключення/довідки.
- Рекомендуємо вам **підраховувати таблетки та визначати кількість днів** (тижнів, місяців) - термін, на який ви маєте запас препаратів, та слідкувати за цим, щоб мати змогу заздалегідь звернутися за медичною допомогою та поповненням свого індивідуального запасу лікарських засобів, не перериваючи необхідне лікування.
- Бажано **зробити фото пакувань препаратів** (коробочок або баночок лікарських засобів) та скан-копії/фото медичної виписки/заключення/довідки, аби спростити отримання необхідної медичної допомоги за новим тимчасовим або постійним місцем перебування.
- **Не варто боятися та вагатися просити допомоги** на новому місці перебування. Конфіденційність діагнозу є одним з основоположних принципів надання медичної допомоги як в Україні, так і в країнах ЄС.
- Якщо вам не вдалося отримати та взяти із собою медичні виписки/заключення/довідки або їх скан/фотокопії, все одно необхідно **звернутися за медичною допомогою. Ви матимете до неї безоплатний доступ**, тому що терапію (АРТ, лікування ТБ, ЗПТ (ПТАО)) не слід переривати. Важливо відзначити, що ви в будь-який час та за будь-яких обставин можете звернутись до свого лікуючого лікаря, якщо є можливість підтримувати з ним зв'язок, та отримати онлайн-консультацію.

- Рекомендуємо вам **отримати медичну інформацію про стан свого здоров'я та лікування (випуску, довідку) від лікуючого лікаря**. Якщо комунікація з лікуючим лікарем відсутня, можна **заповнити та особисто підписати стандартну Заяву** (формуляр додано нижче) українською та англійською (обов'язково обома мовами), після чого надіслати скан- або фотокопію своєї Заяви електронною поштою на адресу Центру громадського здоров'я (ЦГЗ) МОЗ України: stop.hiv@phc.org.ua. На підставі цієї Заяви ЦГЗ має надати вам англійською мовою медичну інформацію щодо перебігу ВІЛ-інфекції та історію АРТ та іншу важливу інформацію щодо стану вашого здоров'я. Медична інформація буде відправлена на вказану у вашій Заяві електронну адресу зазвичай протягом 2-3 діб. Цей алгоритм є частиною Стандартизованого рекомендованого ВООЗ та ЦГЗ протоколу клінічного ведення та обміну медичними даними для людей, які живуть з ВІЛ та через агресію рф змінили/змінюють місце свого перебування.

Корисні посилання з інформацією про те, де можна отримати препарати в Україні

Ви можете звернутись із запитом до сервісу #HelpNow - <https://t.me/helpnowbot> щодо отримання АРТ, лікування ТБ, ЗПТ – ПТАО, психологічної допомоги

АРТ - <https://findart.phc.org.ua/>

ТБ - <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/tuberkuloz/dlya-pacientiv-z-tuberkulozom>

ЗПТ (ПТАО) <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/zalezhnist-vid-psikhoaktivnikh-rechovin/zamisna-pidtrimuvalna-terapiya-zpt/zoz-scho-vprovadzhuut-zpt>

Наполегливо рекомендуємо – зателефонувати до гарячої лінії із ЗПТ (ПТАО) до того, як звертатись до іншого центру ЗПТ (ПТАО), для уточнення, чи зможуть пацієнту видати препарати <https://www.facebook.com/osthotline/>

НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛЬЩІ

1. ПОШУК ПЕРШОГО МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ

Якщо ви перетнули кордон і вас не зустрічають, якщо вам немає де зупинитися, вам потрібно **звернутися до центру приймання біженців**. Такі центри працюють на польській стороні в кожному із пропускних пунктів. Адреси пунктів приймання біженців у Польщі ви можете знайти на сайті Міністерства внутрішніх справ (інформація доступна польською, російською, українською мовами).

<https://www.gov.pl/web/mswia-en/information-for-refugees-from-ukraine>

Телефон гарячої лінії: **+48 477217575**.

Центри приймання біженців **нададуть вам усю необхідну інформацію** про ваше перебування в Польщі, а також **забезпечать тимчасовим житлом, їжею та медичною допомогою в разі необхідності**.

Також ви можете **скористатись послугами державного порталу PomagamUkraine**. Тут доступні дві онлайн форми: одна для громадян Польщі, які бажають надати допомогу біженцям, друга – для громадян України в Польщі, які потребують допомоги. Під час заповнення форми необхідно вказати, де ви знаходитесь і чого потребуєте. Заявку буде надіслано до відповідного підрозділу, який координує надання допомоги. Сайт доступний польською та українською мовами.

<https://www.pomagamukrainie.gov.pl/potrzebuje-pomocy/punkty-info>

<https://www.ukrainetakeshelter.com/>

Часто **на вокзалах великих міст перебувають волонтери, до яких можна звернутись за допомогою**. Можна також **звернутись до поліції**. Інформацію щодо адрес закладів першого приймання можна знайти на сайтах міст. Можна направлятись в будь-яке місто, але у великих містах - Варшаві, Кракові, можливі складнощі із житлом. Також **існує можливість перебування в приватних осіб, наприклад, знайомих, родичі, чи спробувати знайти житло самостійно**.

2. ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕБУВАННЯ

Із середини березня в Польщі почала працювати **державна система реєстрації, де громадяни України можуть оформити PESEL** (одинадцятизначний ідентифікаційний номер, який спрощує оформлення соціальної допомоги, медичних послуг, роботи, освіти).

Усі особи, які в'їхали до Польщі та мають наміри отримувати від держави соціальну підтримку, мають отримати PESEL.

- Для цього вам потрібно **подати клопотання** про надання персонального номера PESEL у муніципалітет міста (Urząd Miasta), до якого ви приїхали. Це необхідно зробити впродовж 60 днів від дати в'їзду до Польщі.
- У великих містах **видача PESEL відбувається централізовано**, у Кракові та Варшаві – на головних стадіонах цих міст. <https://www.gov.pl/web/gov/otrzymaj-numer-PESEL-ta-dovirenyy-profil-posluha-dlya-hromadyan-Ukrayiny-u-zvyazku-z-zbroynym-konfliktom-na-terytoriyi-tsiyeyi-krayiny>
- Перебування в Польщі після отримання PESEL можливо **протягом 18 місяців без додаткових реєстрацій та карти тимчасового перебування** (польською, karta pobytu).
- Таке перебування **дає право на роботу та отримання соціальної та медичної допомоги**.

3. ДОСТУП ДО МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

У Польщі діє **система обов'язкового медичного страхування**. Якщо ви є громадянином України й прибули до Польщі 24 лютого 2022 року або пізніше, ви маєте право на безкоштовне державне медичне обслуговування в Польщі на тих самих умовах, що й громадяни Польщі. Це стосується й неповнолітніх.

Загальна інформація – <https://www.gov.pl/web/ua/derzhavna-medyczna-dopomoga>
<https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-centrali/pomoc-medyczna-dla-obywateli-ukrainy-zasady-udzielania-i-rozliczania-swiadczen,8149.html>

Зазвичай візит до лікаря відбувається за попереднім записом за виключенням гострих станів. Якщо ви **звернетесь без запису, ймовірно, вас приймуть**, але необхідно буде очікувати на прийом, часто протягом тривалого часу.

Рекомендації:

- У людей, у яких уже діагностовано інфекції ВІЛ, ВГВ або ВГС, **лікування слід продовжити без перерви**, якщо можливо, або розпочати його;
- Крім того, слід **обов'язково пройти скринінг на ВІЛ** і там, де це доречно, – на ВГВ та ВГС;
- Відповідно до рекомендацій щодо материнства, **вагітним жінкам слід обов'язково пройти відповідні скринінгові тести** для запобігання вертикальної передачі ВІЛ, ВГВ та сифілісу.

Пошук лікаря – важливий етап для отримання лікування. Де шукати інформацію про лікаря:

- для допомоги **пацієнтам з ВІЛ** – <https://aids.gov.pl/na-strone-glowna/ukraina/>
- для **отримання ЗПТ(ПТАО)** – <https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=107094>
- для **лікування вірусних гепатитів** – <https://watrobanieboli.pzh.gov.pl/>
- для **лікування туберкульозу** – необхідно звернутись до сімейного лікаря або до місцевого управління охорони здоров'я за інформацією щодо лікування ТБ.

Після того, як знайдено контактну інформацію лікаря, вам рекомендується **погодити дату та час прийому**. У погоджений день та час вам необхідно здійснити візит до лікаря. При собі необхідно мати документ, який підтверджує особу (закордонний паспорт, паспорт громадянина України, посвідчення водія).

Під час прийому ви **отримаєте консультацію лікаря**, за необхідності вам буде зроблено лабораторне/інструментальне обстеження або видано направлення на необхідні обстеження.

Також за можливості було б добре **принести з собою на прийом до лікаря медичну виписку** або скан/фотокопії медичної виписки/довідки від лікаря/ЗОЗ з України **та пакування** (або фото пакувань) препаратів, які ви приймаєте/приймали в Україні.

Якщо вам не вдалося отримати та взяти із собою медичні виписки/заключення/довідки або їхній скан/фотокопії, все одно **слід звернутися за медичною допомогою**. Ви матиме до неї доступ та отримаєте необхідні препарати або рецепт для їх отримання в аптеці і зможете продовжити лікування.

Важливо відзначити, що ви в будь-який час та за будь-яких обставин **можете звернутися до свого лікуючого лікаря в Україні, якщо є можливість** підтримувати з ним зв'язок, та отримати онлайн-консультацію. Люди, які живуть з ВІЛ, можуть отримати свою медичну інформацію (виписку) щодо ВІЛ-інфекції та історії АРТ від лікуючого лікаря. Якщо комунікація з лікуючим лікарем відсутня, ви **можете заповнити та особисто підписати стандартну Заяву** (формуляр додано нижче) українською та англійською (обов'язково обома мовами), після чого надіслати скан-копію своєї Заяви електронною поштою на адресу Центру громадського здоров'я МОЗ України: stop.hiv@phc.org.ua. На підставі цієї Заяви **ЦГЗ надасть вам медичну інформацію щодо вашого перебігу ВІЛ-інфекції та вашу історію АРТ** англійською мовою на вказану вами в Заяві електронну адресу. Вказаний алгоритм є частиною Стандартизованого рекомендованого ВООЗ та ЦГЗ МОЗ України Протоколу клінічного ведення та обміну медичними даними для людей, які живуть з ВІЛ, та є біженцями з України (Standardized protocol for clinical management and medical data-sharing for people living with HIV among refugees from Ukraine). Також можна завантажити файл зі зразком Заяви в ЦГЗ за посиланням: <https://helpnow.aph.org.ua/yak-otrymaty-vazhlyvu-informacziyu-shhodo-svogo-likuvannya-z-ukrayiny/>

Крім цього українці, які живуть з ВІЛ і нині перебувають в Україні або іншій країні через війну мають можливість **отримати безкоштовну медичну консультацію онлайн** за принципами телемедицини в рамках клінічного компонента HelpNow Hub. Усе, що для цього потрібно – зареєструватись на сайті Help24 (за посиланням: <https://help24.org.ua/uk/doctors/126?hasavailableconsultation=true>). Після цього на ваш український або європейський номер телефону буде направлено унікальний код. Вказавши його на сайті, ви автоматично перейдете у свій персональний профіль. Заповніть коротку скринінгову анкету, де відповідь «Так» бодай на одне питання гарантує отримання доступу до безкоштовної онлайн-консультації лікаря HelpNow. За наявності вільного слота в лікаря, ви можете потрапити до нього на консультацію одразу, не витрачаючи час на очікування!

Більше інформації можна знайти за посиланням - helpnow.aph.org.ua